

Narkórekviem – a Monroe-doktrína aktiválása

REILE ZSOLT & LÉVAI DÁNIEL

MKI Nézőpont

A Magyar Külügyi Intézet rendszeres kiadványa.

Kiadó:

© Magyar Külügyi Intézet, 2025.

Szerző(k):

Reile Zsolt

Lévai Dániel

Lektorálta:

Vass Ágnes

Korábbi kiadványainkat megtekintheti az [Intézet weboldalán](#).

A borítókép forrása: Shutterstock

2025. szeptember 25.

Reile Zsolt, vezető kutató, MKI**Lévai Dániel**, kutató, MKI

NARKÓREKVIEM – A MONROE-DOKTRÍNA AKTIVÁLÁSA

Az Amerikai Egyesült Államok haditengerészete már második alkalommal mért csapást venezuelai drogereszkedő hajókra a Karib-tengeren, és ezzel a Trump-adminisztráció kábítószer-ellenes háborúja új szintre lépett. A narkotikumok elleni küzdelem a republikánusok egyik sarkalatos programpontja, mivel felismerték az ebből fakadó, az amerikai hétköznapokat sújtó egészségügyi válságot és annak geopolitikai vonatkozásait. A venezuelai Maduro-rezsim ugyanis a drogereszkedelemből is számottevő jövedelemhez jut. Azonban Caracas nemcsak a kábítószeres miatt került Washington célkeresztjébe, hanem azért is, mert Venezuela a bolívari forradalom óta az Egyesült Államokkal szemben fellépő hatalmakkal – Kínával, Oroszországgal és Iránnal – alakított ki stratégiai kapcsolatokat. Az USA a térséggel kapcsolatos politikáját meghatározó Monroe-doktrínának megfelelően lép fel, amikor az érdekszférájában felszámolja a drogkartelleket, és kiszorítja a rivális hatalmakat. Egy lehetséges amerikai katonai intervenció – amely adott esetben a venezuelai rezsimváltáshoz is elvezethet – az említett riválisok regionális mozgásterét is jelentősen leszűkítené.

CASUS BELLI – AZ ÁLLAMILAG SZERVEZETT DROGERESKEDÉLEM A GEOPOLITIKA HÁLÓJÁBAN

Amikor Donald Trump elnök a megválasztását követően kiemelte, hogy keményen fog fellépni a drogereszkedők ellen, még kevesen gondolták, hogy hajlandó lesz az Egyesült Államok fegyveres erejét külföldön is bevetni velük szemben. Az USA haditengerészete azonban szeptember 2-án, majd 15-én is sikeresen [kiiktatott](#) két, Venezuelából kokaint szállító ún.

gyorshajót (a motorcsónaknál nagyobb, raktárral bíró, nagy sebességre képes vízi jármű), amire Nicolás Maduro venezuelai elnök és kommunista társai [háborús fenyegetéssel](#) reagáltak. A két akcióval az USA nyilvánvalóvá tette, hogy a türelme elfogyott, és mostantól hajlandó akár eszkalálni is a konfrontációt – mind a kartellekkel, mind pedig a számukra (szándékosan vagy akaratlanul is) mentességet biztosító rezsimekkel.

Venezuela régóta szálla az Egyesült Államok szemében: Maduro elődjének, Hugo Cháveznek a 2002-es hatalomra jutása volt az a fordulópont, amikor az olajban gazdag dél-amerikai ország nyíltan szembeszállt Washingtonnal. A bolívári szocialista forradalom meghirdetését követően államosította többek között az olajkitermelést és más iparágakat is. Trump elnök szerint Maduro, aki továbbvitte Chávez autoriter rezsimjét, komoly kábítószer-fenyegetést jelent az USA számára. Magát a venezuelai elnököt már 2020-ban kábítószer-kereskedelemmel [vádolta meg](#) az amerikai igazságügyi minisztérium, és a jelenlegi főügyész idén augusztusban 50 millió dolláros jutalmat ígért azoknak, akik a letartóztatásához szükséges információkkal szolgálnak. Maduro helyzete hasonló, mint az egykori panamai elnöké, Manuel Noriegáé, aki szintén államilag szervezett drogkereskedelmet irányított, és az amerikaiak buktatták meg 1991-ben. Venezuela első embere az általa és a katonái által biztosított csempésztvonalakból [jelentős bevételekre tett szert](#), s ezzel komoly károkat okozott az Egyesült Államoknak. Ráadásul az elmúlt években Maduro antidemokratikus módon erősítette meg a befolyását, különösen az olyan venezuelai választókerületekben, amelyen a kábítószer-kereskedelem útvonala áthalad. Mindennek következtében szoros összefüggés mutatható ki az államilag szponzorált drogkartellek aktivitása és a politikai leszámolások között. Ez szintén szembetűnő párhuzamot jelent Noriega 1990-es évek eleji Panamájával.

A Fehér Háznak valószínűleg belpolitikai és tágabb külpolitikai okai is vannak arra, hogy most a célkeresztjébe került Venezuela – miközben Bolívia, Peru és Kolumbia is jóval nagyobb arányban vesz részt a drogkereskedelemben.

A Biden-adminisztráció időszakában egészségügyi válsághelyzetet okozott az USA-ban az a nagy mennyiségű kábítószer, amelynek egy jelentős része dél-amerikai kartellek közvetítésével került Amerikába, gyakran venezuelai közreműködéssel. 2023-ban például közel 110.000 ember halt meg drogtúladagolásban. A republikánusok a központi kampánytémájukká is tették az ügyet, hiszen az nemcsak egészségügyi válsághelyzet volt, hanem belbiztonsági kérdés is.

A Trump-adminisztráció már a beiktatása előtt egyértelművé tette, hogy az amerikai kontinensen az Egyesült Államok a domináns hatalom, és nem tűri el, hogy a saját „hátsóudvarában” a rivális nagyhatalmak döntő befolyáshoz jussanak. A venezuelai rezsim esetleges megdöntése ebbe a Monroe-doktrína által szabott keretbe illeszthető, ugyanis Caracas már évtizedek óta sérti az amerikai külpolitikai érdekeket az USA által dominált világrend kihívóival való kokettálásával. Az utóbbi időkben Latin-Amerikában tapasztalható kínai befolyás új kihívások elé állította az amerikai-venezuelai kapcsolatokat is. Pekingnek a globális nyersanyagok iránti egyre növekvő igénye arra készítheti Washingtonot, hogy az érdekszférájába tartozó területekről minél nagyobb mennyiségben nyerjen ki ásványkincset, és csökkentse azon államok régiós szerepét, amelyekre Peking jelentős politikai/gazdasági befolyásolással bír – főleg egy olyan ország tekintetében, mint Venezuela –, és ezzel gyengítené az USA régiós és egyben globális pozícióját. Caracasnak az olyan országokkal való szoros kapcsolata, mint Oroszország, Irán és Kuba, amelyek nyíltan ellenségesen viszonyulnak Washingtonhoz, még inkább célkeresztbe helyezi a Maduro-rezsimet.

Ráadásul a venezuelai elit nemcsak odahaza betonozhatja be a hatalmát a hadseregre épülő bünszervezete révén, de a régiós szomszédjaira is veszélyt jelenthet. Gondoljunk csak Caracas korábbi, „fegyvert kábítószerért”-programjára, amikor a kolumbiai fegyveres lázadó csoportot, a FARC-ot (Fuerzas Armadas Revolucionarias de Colombia, Kolumbia Forradalmi Fegyveres Erői) kokainért cserébe fegyverekkel látta el, s ezzel hozzájárult Kolumbia békefolyamatának és demokratizálódásának a meghívásához. Az Egyesült Államok szempontjából a kolumbiai stabilitás a mai napig elsődlegességet élvez, hiszen nem csupán a tranzitútvonala, de az egyik kibocsátó országa is az USA-t oly súlyosan érintő illegális bevándorlásnak.

VENEZUELA, A VITATOTT REGIONÁLIS HATALMI BÁZIS

Venezuela a latin-amerikai térség jelentős olajautokráciája, amely Hugo Chávez elnöksége óta stratégiai mélységű kapcsolatrendszerrel tart fenn azokkal az országokkal, amelyeket az amerikai [külpolitikai](#) diskurzus riválisként jellemez. Ők a venezuelai szocialista rezsim legfőbb támaszai.

Caracas támogatói közül az Oroszországi Föderáció tekinthető a rezsim legnagyobb nagyhatalmi pártfogójának. Venezuela orosz [fegyverbeszerzései](#) 2005 óta folyamatosak, és ezek nemcsak kézfegyverekre korlátozódnak, de jelentős rakétarendszerekre is kiterjednek. Oroszország katonai bázissal, illetve kikötővel is rendelkezik az országban, emellett közös orosz–venezuelai hadgyakorlatot rendeztek, és hitelezéssel az állam finanszírozásában is közreműködött. Emellett a Maduro-rezsimet a nemzetközi fórumokon is megerősítette, például az elcsalt venezuelai választások után az [ENSZ](#)-ben. Ez a széles spektrumú támogatás azt mutatja, hogy Moszkvában számítanak Venezuelára annak érdekében, hogy a latin-amerikai térségben is legyen egy olyan állam, amely a bedőlt Kuba mellett orosz műveleti kiindulási pontként szolgálhat.

Hasonlóan fontos szerepet tölt be [Kína](#) is a venezuelai külkapcsolatokban, amelyekben a távol-keleti ország elsődlegesen gazdasági-pénzügyi támogatóként jelenik meg. [Chávez](#) idején kialakult egyfajta „olajat pénzért”-politika. A világ egyik legnagyobb kőolajkészletével rendelkező Venezuelának jelentős tőkére van szüksége ahhoz, hogy a kitermelési [infrastruktúráját](#) fejleszthesse. Peking mint hitelező ebből a szempontból Caracas rendkívül fontos partnerévé vált. Mára Venezuela lényegében a kínai ipar felvevőpiaca lett. A pénzügyi kapcsolatok természetesen a nemzetközi életben is a felek egymás kölcsönös erősítéséhez vezettek. Azonban a Maduro-rezsim és a radikális baloldali rendszerszintű korrupciója egyre jobban veszélyeztette a gazdasági együttműködést. A bizalom megerősítése érdekében számos intézkedést fogadtak el Caracasban: különleges gazdasági övezetek jöttek létre, valamint külön törvény védi a kínai [befektetéseket](#). Kína számára pedig Venezuela továbbra is fontos kiindulópontja a térségbeli baloldali mozgalmak támogatásának, s ezzel a kulcsfontosságú régióban meglévő befolyása növelésének. [Peking](#) szemében Caracas így legin-

kább egy befolyásolható szövetséges, amelyre számíthat az USA-val folytatott vetélkedésben.

Chávez az Iráni Iszlám Köztársasággal is jelentős kapcsolatokat épített ki, amelyek az Egyesült Államok iránti közös ellenszenven alapultak, és az energetikai együttműködésen kívül a katonai támogatásokra is kiterjedtek. A Maduro-rezsimnek [Teherán](#) drónokat biztosított, ráadásul Irán dróнгyárat is üzemeltet a latin-amerikai országban, s onnan lát el más országokat is, például Bolíviát.

WASHINGTON ÜZENETE A TÖBBI LATIN-AMERIKAI ORSZÁGNAK

A két „narkóhajó” elsüllyesztéséből a latin-amerikai térség egésze világosan megérthette, hogy az Egyesült Államok katonai eszközök bevetésével kívánja megnyugtatóan rendezni a kábítószer-kereskedelem ügyét. A régióbeli országoknak a Monroe-doktrína reneszánszával kell számolniuk, ami sorsdöntő választ elél állítja őket. A Trump-adminisztráció lényegében minden, a drogkereskedelemben érintett latin-amerikai országtól határozott fellépést vár el, különben úgy járhatnak, mint a [venezuelai „narkóterroristák”](#). Az amerikai külügyminiszter már azt is bejelentette, hogy bizonyos [ecuadori kartelleket](#) is terrorszervezetnek minősítenek. A venezuelai hajók elleni támadás tehát csupán a nyitánya volt az egész régióban meginduló amerikai rendteremtésnek.

A Maduro-rezsim heves tiltakozása ellenére a Karib-tengeren tartózkodó és folyamatosan bővülő amerikai [katonai erő](#) minden feltételt megteremtett egy lehetséges katonai beavatkozáshoz. Amennyiben pedig az sikerrel járna, az Egyesült Államok riválisai a velük leginkább együttműködő latin-amerikai országot veszíthetnék el. A feszültséget az is növeli, hogy a [venezuelai emigráció](#) a republikánusok legjelentősebb támogatói közé tartoznak, mert el akarják érni, hogy minél előbb véget érjen a radikális baloldali rezsim uralma az anyaországukban.

Washington pedig ismét komolyan veszi a Monroe-doktrínát, vagyis azon hatalmak, amelyek eddig zavartalanul építgetni tudták a régiós befolyásukat, mostantól egy proaktív amerikai külpolitikával találják szemben magukat.

**MAGYAR
KÜLÜGYI
INTÉZET**